

KANTÁTA ROHAMRA, ÁGYÚTALPRA ÉS DIADALÍVRE

I. TÉTEL: IDŐK DÖRGÉSE

Hogy tört erre az egyetlen napra az idő! — ereken, bűvópatakokban, sodró erejű, örvényes folyamokban, hány tengerre szomjazó találkozásban, tajtékos torkolati nászban, micsoda forgásban, forrásban, rohanásban, lebírhatatlan áradásban tört erre az egyetlen napra a vad-vad idő, az emberiség számlált és számlálhatatlan ideje, a kezdetlen és végtelen, a nagyapáké és az ősöké, mindenkié, akit ezen a csillagon sarjadt szerelmes anyaméh, s már a mi időnk is, igen, az utódoké; hogy tört erre az egyetlen napra az idő, a legnagyobb odaítélő és ítélkező, ez a törhetetlen törvényű isten, aki soha egy esztendőből sem ment tovább dolgavégezetlen, aki szigorú szívveréssel csak dobogott, dobogott célja felé, bárhogy pompáztak a zsarnokok, lábuknál millió halott, az idő sugárzó hullámaira vette, zúgva magával hömpölygette a Gondolatot.

Minden gondolatot, szándékot, dühöt és elragadtatást, ami erre a napra való, hátára vett, magába fogadott az idő-ér, az idő-bűvópatak, a kanyonos, vad idő-folyó, s tengerré lett; jeges palotaormok, sziklakaszárnyák, szakadék börtönök között dörgő hangon kiáltott, nekiszegezte az erőszaknak az ERŐT.

Mert ez a nap volt a kijelölt; a sereges, fegyveres, csillagos, a teljes-hiteddel-rohamozz nap, az elodázhatatlan viadal, tüzes és éhes ágyútorok a faltörő indulatoknak, a kemény és gyönyörű indulatoknak, amelyek szikrauszállyal gyújtogatnak, csóvás világosságot hoznak, koromtalan, rőt fáklyafényt, hírt, hogy az évezredek legyőzöttjei elindultak vörös hurrával a szabad évezredekért; ez a nap volt a fellebbezhetetlen, tűzben-füstben új tűzként megvirradt a munkások, parasztok, katonák fénye, a forradalmi Nap;

a petrográdi Vörös Zenit, győzni parancsolta ezredeit, rohant — föl, föl ti rabjai! — zászlóvá kiáltotta igazát az új, a mindenhatalmat világ! Igen, ez volt a nap, a rengő tenger, melyen át a forradalom vérével ver hidat. Micsoda had zúdult a sortüzeken túlra; elfúlva, zihálva, kigyúlva, attól, amit tett, s amit még tehet! Szabadság mámorosai, holnapba lábaló borostás óriás-sereg — elfúlva, zihálva, kigyúlva zúdult a sortüzeken túlra, a csak álomból ismerős újba a lenini had;

s szavalva proklamációkat, dekrétumokat, kórusban zengve a születő történelmet, sandák és gyűlölködők között föltornyosulva kikiáltották magukat — s téged és minden utódot — EMBERNEK.

II. TÉTEL: RIADÓ ÉS TITANOK HARCA

Az kiáltották: munka, de máris a vas-szél lobogott. Jöttek ... Jöttek a tarkón lött éjszakán áttiporva, fenyegetve, fújtatva jöttek, ágyúkkal, szuronyokkal áradtak ők, a forradalom-fojtó vállrojtosok, meszes haldoklás-tábornokok;

Jöttek, feszültek a nyeregben, mint célgömbökön a sanda halál, jöttek halálba-tanult lovakon, sziklás patákkal, jöttek megszámlálhatatlan csördülő lánccal.

Jöttek, de nem tudták hová.

Jöttek vakon az új, a soha-nem-ismert város ellen.

Jöttek és nem látták, amint kigyulladt a szél a zihálástól, a nagyot-mindent-akaró kiáltástól, amivel már a bolsevik párt szól mindenkinek, mindenkinek, mindenkinek;

hogy már testté lett ige a tömeg;

karjai, a súlyos-fegyveresek,

lebírhatatlan sudarak,

— zúgnak erdőként, körüllobogják a viharos agitátort,

aki, mint vöröslő tüzes vasat,

bélyegzi im a dobogó világ húsába

a fényes stigmát: akaratukat.

Azok csak jöttek, nem látták

a dühtől eltorzult várost, a kövek, a járdák

görcsét, üvöltő felszakadását,

mindenek nekivadulását,

jöttek vakon, nem látták,

hogy inkább szétvetné magát a homlok,

zúg, mint bosszuló gránát,

hogy csörömpölnek a verőerek,

s hogy a gyárnegyedek küllői szuronyos fényvel,
irgalmatlanul fénylenek.

Nem látták,

hogy az időben majd végtelen messze látszik:

Ezt a várost soha, míg a világ áll,

ez a város erősebb a halálnál,

árkaiban eleven villám cikázik!

Ez a szabadság fővárosa! s most már az idők végeztéig ragyogja: a forradalom hogyan érik, s harcait hogyan élik!

Az idők végeztéig látszik, ahogyan rohamból rohamba, halottaik vádoló barikádja mögül célba veszik a múltat a proletárok, véres vállukat összevetve, fogukat összeszorítva, dühös szívüket a köre, a földre szorítva, hogy im, a dörgéstől, dobogástól megindul

a föld, reng, reng iszonyatosan,

reng, meghasad a forradalom földje,

ezer szakadék támad dübörögve,

s elnyeli, aki rárohan!

III. TÉTEL: A SZÜLETÉS

S im ez a szerencsétlen, akitől mindig méreggel, hitetéssel, kegyetlen tördőfással vették el magzatát a sárga kezű, kénsárga szívű heródések, az orv-tekintetű heródések, a természet ellen törvénykező, halállal-cinkos him-bábák;

im ez a fekete proletárasszony, ez a meggyötört testű, össze-

szabdalt mellű, vonagló világ-anya, a görcsök emlékétől még siko-lyos, minden késekkel öröktől körülzárt anya

most mégis életet adott a várt életnek, vergődve a véres mezőn, iszonyú szögesdrót-tarlón, komor dinamit-rögökön vajúdva,

most mégis életet adott, megölni a meddőség legendáit, megszülte az álmodott babát, a vasgyúró piros fiút, a szocializmust, megszülte a kőre, a mocsokba, a förtelmes rongyra, megszülte vér-be, üszökbe, temetetlen halottak közé a leggyönyörűbbet;

megszülte rettenetes szenvedések, ájulások, vérvesztések árán, de megszülte ragyogni, és már ennek az újszülöttnak a szemében mosdik boldog-tisztára, szépre, s ujjong, hogy anya lett, anya lett végre,

ő, ki volt eddig mindenek dajkája, minden szén és vas és szövet dajkája, palotai kölykök és vénék dajkája, most ujjong, hogy anya lett végre, s szirteket, hegyeket összezúz, világokat fölforgat eledeléért, csak hogy táplálni tudja ezt a csecsemőt, világokat fölforgat, újat formál;

— el kell venni, ami nincs!

éhsége is tejjé válik,

hatalma is ehetővé,

ezernyi sebe éltetővé —

s eteti, eteti; a két emlő-óriásvárost duzzadtan adja a csodálatos gyermek szájába, figyeli, amint ujjong, sír, remeg, s amint az eget betölti szuszogása, eteti, eteti, két véres, csillaggá sebzett mell-bimbóból im, nagyra táplálja, hogy esztendőként növezzék a percek; hogy legyen, akinek lennie kell: a legnagyobb és a legszebb, a beteljesülés-arcú kezdet!

O csodaerejű gyermek!

ó gyűlölettel körülvevett!

Dörgésben, álmatlanul is,

forgatag páncélbölcsőben is

hatalmasan nő, kivirágzik,

verhetetlenül világít,

kohó kedvében áradat izzik,

csap horizonttól horizontig,

sistergő ködben tornyosan fölpiroslik.

Csodaerejű ez a gyermek!

S szívére förtelmes döglegyek,

golyók hiába törnek,

arcáról a virágzást már el nem riasztják!

Ha szól, förgeteg ajkán az igazság;

becsapottaknak új ige, kristálybeszéd.

sugárzik, fölragyogtatja az Osztályt,

föl a jövő tündöklő szerkezetét,

s a hit vörösét.

hogy van ilyen párt, van ilyen párt!

Van, proletár;

a tiéd!

IV. TÉTEL: JÓZAN TERV, BUZGÓ ABRÁND

*S az utolsó gonosz zsarátnokot is eltiporva,
az elcsigázott bölcsességekre új, tiszta szóval felelt az értelem.
Elemi gyönyörűségét, a rég-feledettet, fölhozta mély tárnáiból
la munka,
s izmok felfoghatatlan gazdagsága villant meg, szinte ércesen.*

*S mint amikor eltáncol a kristálymenyasszony,
dermedt arccal, szédületes fehérben;
előringott a búza, cirógató fény
reménykedett a vetésen.*

*És kilobbant a szelekbe a válasz
az éhhalál sötét echóira,
mint meleg kenyerekből
a termékenység illata.*

*S hajtószíjként a kerekded városokat,
már zümmögő életöröm pörgette meg.
Hányadik diadalíved volt, forradalmár,
hogy sétálni vitted a kivirult falvakat, munkásnegyedeket?*

*— S im minden, mindenki látta:
te ráakadtál valahára,
a nyomor ellenanyagára,
a holnap elrejtett aranyára,*

*hogy arcod józan terv és buzgó ábránd,
s tekinteted, tüzekkel sűrű csillagod
a vad világ fölött merész vágyban ragyog,
hirdetve sorsos megigazulását!*

ZARÓTÉTEL: HA FEKTELEN A FÖLD...

*Nap-sisakban, egy delelő dombon állok.
Lábamnál kék idő árad, sűrűsödik.
Sodrárt rengetik újfényű lázadások
most is; vivja tovább torlódó forradalmait*

*a vörös forradalmár. Minden múltból kitör,
örök szökésben volt, s most örökös támadásban
naponta visszatér. Ha féktelen a Föld,
attól ilyen, hogy részt vesz sugárzóbb forgásában!*

*Segít nekünk. Mellém lép munka közben.
Kilétét minden újban fölfedi.
— Komor bizonyosságul fölnyílnak bennem
csillag-sebhelyei.*